

Al XII-lea Congres Internațional de Studii Sud-Est Europene
București, 2-6 septembrie 2019,
organizat sub egida Academiei Române
și a Association Internationale d'Études du Sud-Est Européen (AIESEE)

În perioada 2-6 septembrie 2019, va avea loc la București al XII-lea Congres internațional de Studii Sud-Est Europene, având ca temă generală *Dinamici politice, sociale și religioase în Sud-Estul Europei*, din Antichitate până în epoca contemporană. Lucrările congresului sunt împărțite în 35 de sesiuni, la care vor lua parte peste 400 de specialiști din peste 30 de țări. Cea mai mare parte a sesiunilor se va desfășura în Facultatea de Drept a Universității din București, unde s-au desfășurat și congresele din 1974 și 1999, acesta fiind al treilea congres al AIESEE organizat la București în ultima jumătate de secol. Câteva sesiuni speciale vor avea loc la Biblioteca Sfântului Sinod și la Arhivele Naționale.

Organismul științific internațional sub egida căruia sunt organizate aceste congrese, AIESEE (Association Internationale d'Études du Sud-Est Européen), a fost înființat în 1963 și își are sediul la București. Rolul României în organizarea Asociației a fost de la început unul esențial. Primul secretar general al AIESEE, funcție care revine prin statut României, a fost acad. Emil Condurachi, căruia i-a succedat în 1987 acad. Virgil Cândea. Din 1994 până în prezent această funcție este ocupată de acad. Răzvan Theodorescu. În toată această perioadă, AIESEE, care numără astăzi 25 de țări membre, a organizat, începând din 1966, unsprezece congrese și peste 50 de colocvii internaționale, cu tematici din care nu a lipsit, practic, niciuna dintre disciplinele umaniste: istoria, arheologia, lingvistica, filologia, istoria artei și a dreptului, etnografia, folclorul etc. Au fost publicate, de asemenea, în afara volumelor de Acte ale congreselor, peste 20 de volume de studii și documente, precum și o revistă, *Bulletin de l'AIESEE*, cu peste 40 de tomuri.

Continuarea acestei frumoase și durabile tradiții prin organizarea la București a unui nou congres de studii sud-est europene în acest an reprezintă un prilej major pentru reafirmarea, în cadrul AIESEE și în mediul academic internațional, a locului privilegiat pe care l-a avut și îl are în continuare România în promovarea cunoașterii reciproce și colaborării academice în spațiul sud-est european.

Deschiderea congresului va avea loc în Aula Magna a Facultății de Drept în ziua de luni, 2 septembrie 2019, ora 11. Lucrările congresului se vor desfășura în sesiuni paralele cu tematici diverse acoperind o arie temporală care se întinde, în mod tradițional, din Antichitate până în epoca contemporană. Cele mai importante sesiuni vor fi deschise de conferințe inaugurale susținute de renumiți specialiști:

Dinamici religioase între Pontul Euxin și Marea Egee în Antichitate (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. François de Polignac, École Pratique des Hautes Études),

Retorica religioasă a puterii în Bizanț și în Sud-Estul european (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. emerit Paul Magdalino, University of St. Andrews),

Sud-Estul european și Mediterana orientală (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Bernard Heyberger, École des Hautes Études en Sciences Sociales),

Cucerirea otomană a Balcanilor: schimbare structurală și continuitate (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Oliver Jens Schmitt, vicepreședinte al Academiei Austriece de Științe),

Rețele în Sud-Estul european: politică, comerț, cultură (sec. XIV-XVII) (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Andrei Pippidi, membru corespondent al Academiei Române),

Ortodoxia, de la Imperiu la Biserică. Expresii sociale și forme culturale ale credinței (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Paschalis Kitromilides, National and Kapodistrian University in Athens),

Apocriifele biblice în Sud-Estul european: variație și transmitere din Antichitate în epoca modernă (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. emerit Michael E. Stone, Hebrew University of Jerusalem),

Tiparul în și pentru Sud-Estul Europei (sesiune deschisă de conferința inaugurală a arhim. Policarp Chițulescu, Biblioteca Sfântului Sinod),

Negustorii în Balcani: solidarități familiale și geografice, rețele și tehnici comerciale (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Maria Christina Chatziioannou, Institute of Historical Research of the National Hellenic Research Foundation, Atena),

Monumentele bizantine în perioada postbizantină (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Elena Boeck, DePaul University, Chicago),

Cultura scrisă a periferiilor din Evul Mediu în epoca modernă (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Paolo Odorico, École des Hautes Études en Sciences Sociales),

Literatura fanariotă (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Peter Mackridge, University of Oxford),

Formarea națiunilor sud-est europene (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Jolanta Sujecka, Universitatea din Varșovia, președinte al Comitetului Polon al AIESEE),

Migrația, condiție umană și politică în Sud-Estul european (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. emerit Elena Siupiur, Institutul de Studii Sud-Est Europene, București),

Noi perspective asupra lingvisticii balcanice (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Victor Friedman, University of Chicago, președinte al Comitetului American al AIESEE),

Ieșirea din Marele Război: societățile sud-est europene din 1918 în 1923 (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Vojislav Pavlović, Institutul de Studii Balcanice al Academiei Sârbe de Științe, președinte al Comitetului Sârb al AIESEE),

Balcanii în perioada noului imperialism și dincolo de ea (sesiune deschisă de conferința inaugurală a prof. Florin Țurcanu, Universitatea din București / Institutul de Studii Sud-Est Europene),

Moștenirea imperiilor în Balcani: România și Bulgaria în secolul XX (sesiune deschisă de conferință inaugurală a prof. Alexandre Kostov, membru corespondent al Academiei Bulgare de Științe, președinte al AIESEE).

Temele celorlalte sesiuni ale congresului sunt următoarele: *Marea Neagră și strâmtoarele: o permanență istorică sud-est europeană, Devoțiune și donații pioase la Locurile Sfinte din Imperiul Otoman, Traducerile din literatura patristică în Sud-Estul european, Imperiul Otoman, Balcanii și Mediterana orientală în lumina călătoriilor occidentali, Imaginea creștinătății răsăritene și a islamului în descrierile de călătorie occidentale din a doua jumătate a veacului al XVI-lea, Între țar, kaiser și sultan: noi abordări ale epocii Revoluției la Dunărea de Jos și în regiunea Mării Negre, Pe fluvii și pe mare: conflict hidropolitic și cooperare maritimă în Sud-Estul european, De la Ani în România: istorie, tradiție, iconografie, Georgia și Sud-Estul european: moștenire bizantină și parcurs cultural comun, Minoritățile religioase în Sud-Estul european, Evreii în Iugoslavia în sec. XX, Frontiera în Balcani: deschidere și închidere a teritoriilor, Doctrină, mișcări și regimuri totalitare în Sud-Estul european în sec. XX, Viața cotidiană în România comunistă, Uniunea Europeană și stat sud-est european, Conservarea moștenirii culturale și artistice în Sud-Estul european, Perspective asupra digitalizării documentelor în arhivele sud-est europene.*

Pe perioada desfășurării congresului, vor fi organizate mai multe expoziții, mese rotunde și lansări de carte. Între acestea se numără expoziția *Romania and South-Eastern Europe. Historical witnesses from the collections of the National History Museum of Romania*, organizată la Muzeul Național de Istorie (vernisaaj miercuri, 4 septembrie, ora 13) și expoziția *Floating Spaces. Maps of the Danube Region 1650-1800*, la Biblioteca Națională (vernisaaj, luni, 2 septembrie, ora 19). În Aula Bibliotecii Academiei va avea loc miercuri, 4 septembrie, începând cu ora 18 o masă rotundă dedicată lucrării *Constantin Basarab Brâncoveanu. Portrait of a ruler and retrospective of an era (1654-1688)*, 2 vol. (București, DAR Publishing, 2018-2019), la care vor lua cuvântul profesorii Paschalis Kitromilides, Andrei Pippidi și Paolo Odorico, dr. George Lazăr, dr. Cristian Anița și dr. Claudiu Turcitu (autorul lucrării). Tot miercuri, 4 septembrie, la Facultatea de Drept, în sala Online, de la ora 11, va avea loc lansarea culegerii de studii a acad. Emil Condurachi, *Pars Orientis. Studii de istoria culturii europene* (București, Editura Academiei, 2019), prezentată de acad. Răzvan Theodorescu.

Închiderea oficială a congresului va avea loc vineri, 6 septembrie, la ora 18.00 în Aula Magna a Facultății de Drept. În perioada 7-9 septembrie sunt organizate pentru participanții la congres excursii la mănăstirile din Oltenia și Bucovina.

Andrei Timotin
Director, Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române
Președinte al Comitetului de organizare
al celui de-al XII-lea Congres Internațional de Studii Sud-Est Europene